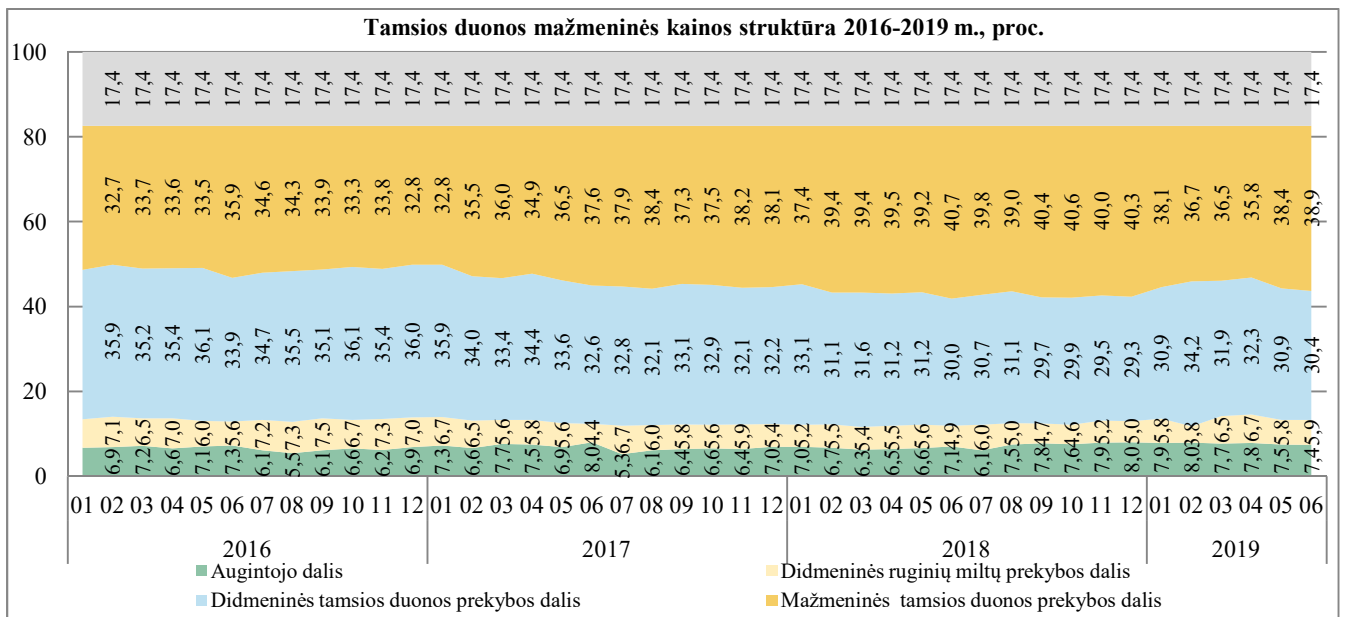

GRŪDŲ RINKOS 2019 M. II KETVIRČIO APŽVALGA

Grūdų rinkos analitinė informacija parengta palyginant 2019 m. II ketvirčio su I ketvirčiu informaciją. Šios apžvalgos galutinis tikslas yra mažmeninės prekybos tamsios duonos ir batono (be priedų) kainų pokytis nurodytu laikotarpiu, todėl čia apžvelgiami mažmeninės tamsios duonos ir batono prekybos duomenys ir didmeninės tamsios duonos ir batono bei kvietinių ir ruginių miltų, kviečių ir rugių prekybos duomenys.

Norint eliminuoti sezoniškumo įtaką apžvalgoje parodytas ir pokytis per metus.

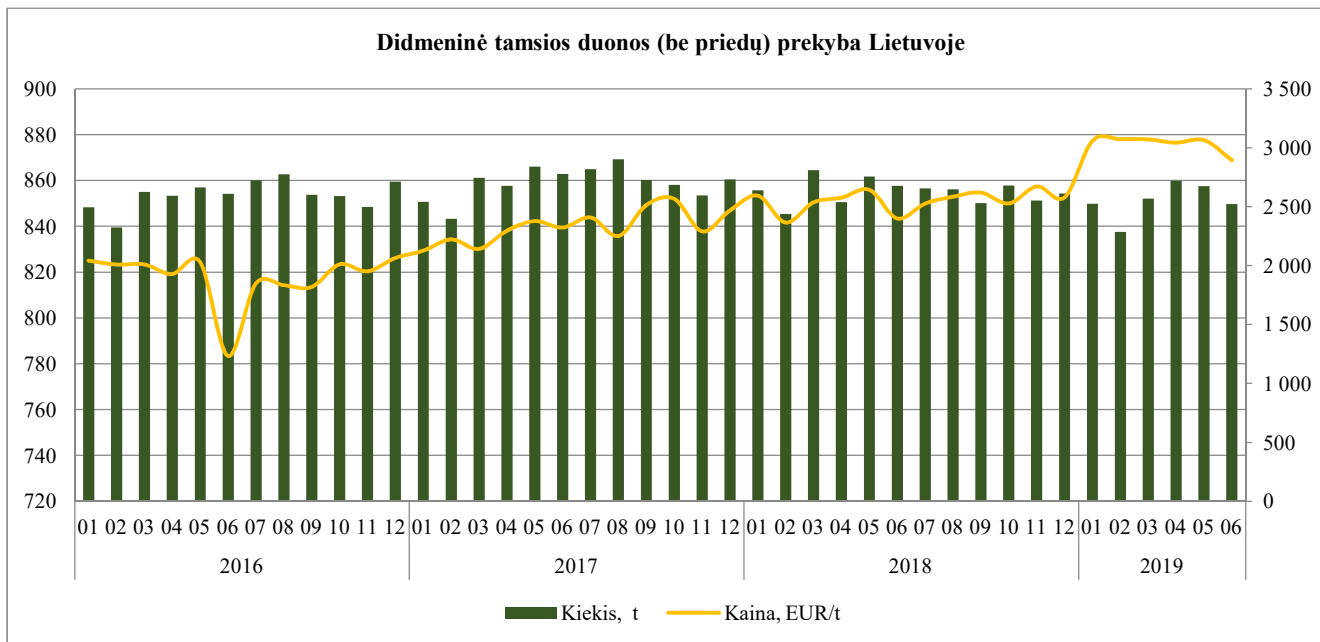
Tamsi duona (be priedų). Tamsios duonos mažmeninės kainos struktūroje **mažmeninei prekybai** 2019 m. II ketvirtį teko 37,7 proc. – 1,63 proc. punktu daugiau negu 2019 m. II ketvirtį. **Didmeninės tamsios duonos prekybos dalis** 2019 m. II ketvirtį sudarė 31,2 proc. ir tai buvo 3,47 proc. punktu mažiau negu 2019 m. I ketvirtį. **Didmeninės ruginių miltų prekybos dalis** tamsios duonos kainos grandinėje 2019 m. II ketvirtį sudarė 6,1 proc. – ir tai buvo 14,87 proc. punktu daugiau negu 2019 m. I ketvirtį. Tamsios duonos (be priedų, su PVM) kainos struktūroje 2019 m. II ketvirtį **augintojui** teko vidutiniškai 7,6 proc. – palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, augintojo dalis sumažėjo 3,52 proc. punktu.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

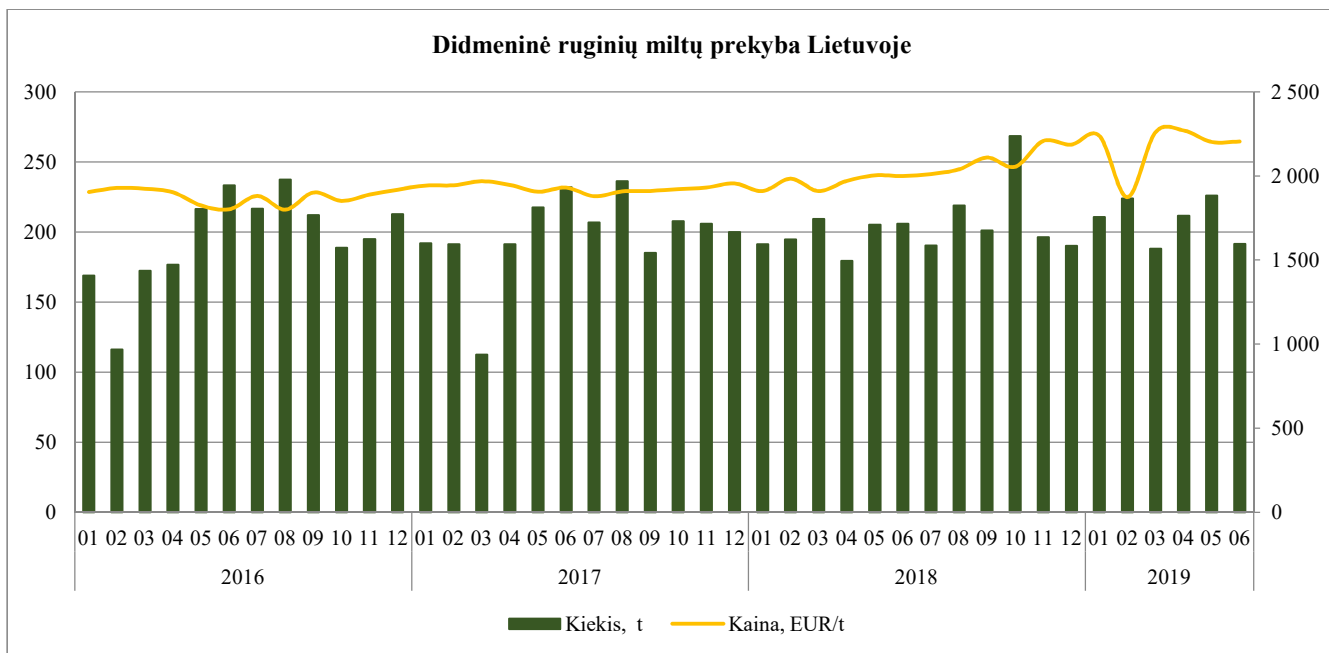
Tamsios duonos (be priedų, su PVM) mažmeninė pardavimo kaina 2019 m. II ketvirtį Lietuvos didžiuosiuose prekybos tinkluose sudarė 1,95 EUR/kg – buvo 1,02 proc. mažesnė negu 2019 m. I ketvirtį ir buvo -2,19 proc. mažesnė negu 2018 m. II ketvirtį.

Tačiau didmeninė tamsios duonos (be priedų) pardavimo kaina Lietuvos duonos gaminių gamybos įmonėse 2019 m. II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirtį buvusią kaina, sumažėjo 0,36 proc. ir sudarė 874,39 EUR/t, o, palyginti su 2018 m. II ketvirtį buvusią kaina, buvo didesnė 2,80 proc.

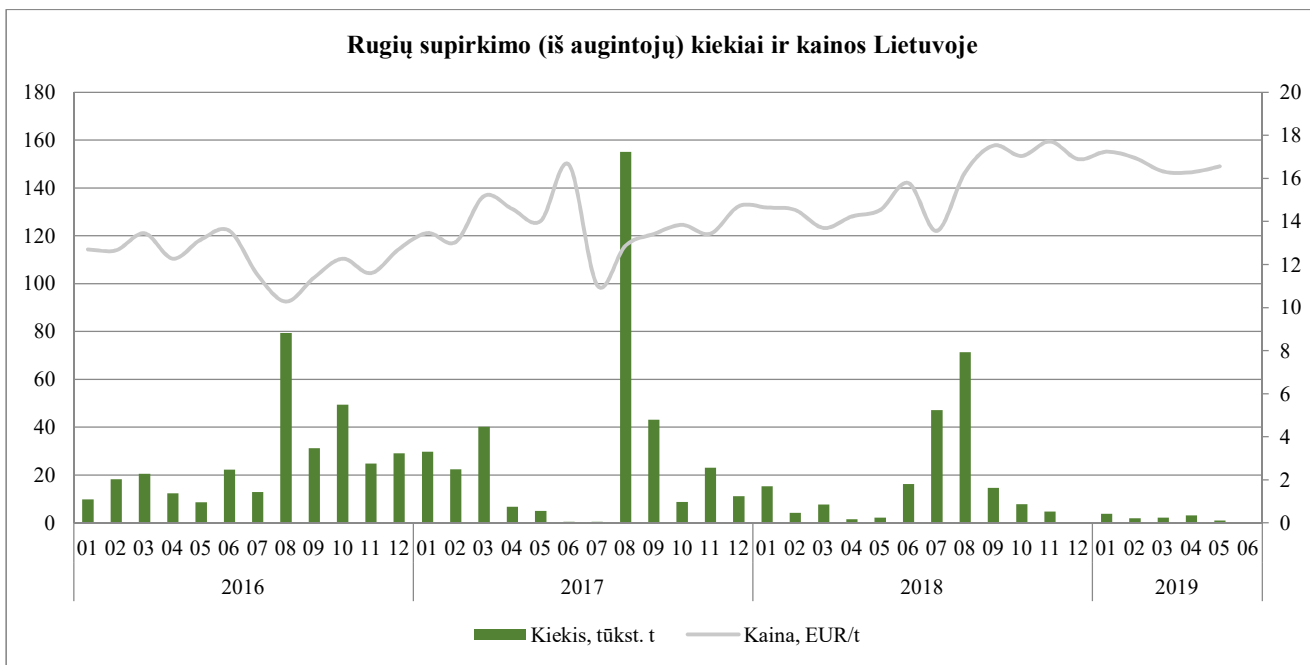
Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Didmeninė ruginių miltų kaina 2019 m. II ketvirtį, sudarė 267,02 EUR/t ir buvo 5,32 proc. didesnė negu 2019 m. I ketvirtį ir 11,77 proc. didesnė, palyginti su kaina, buvusią 2018 m. II ketvirtį.

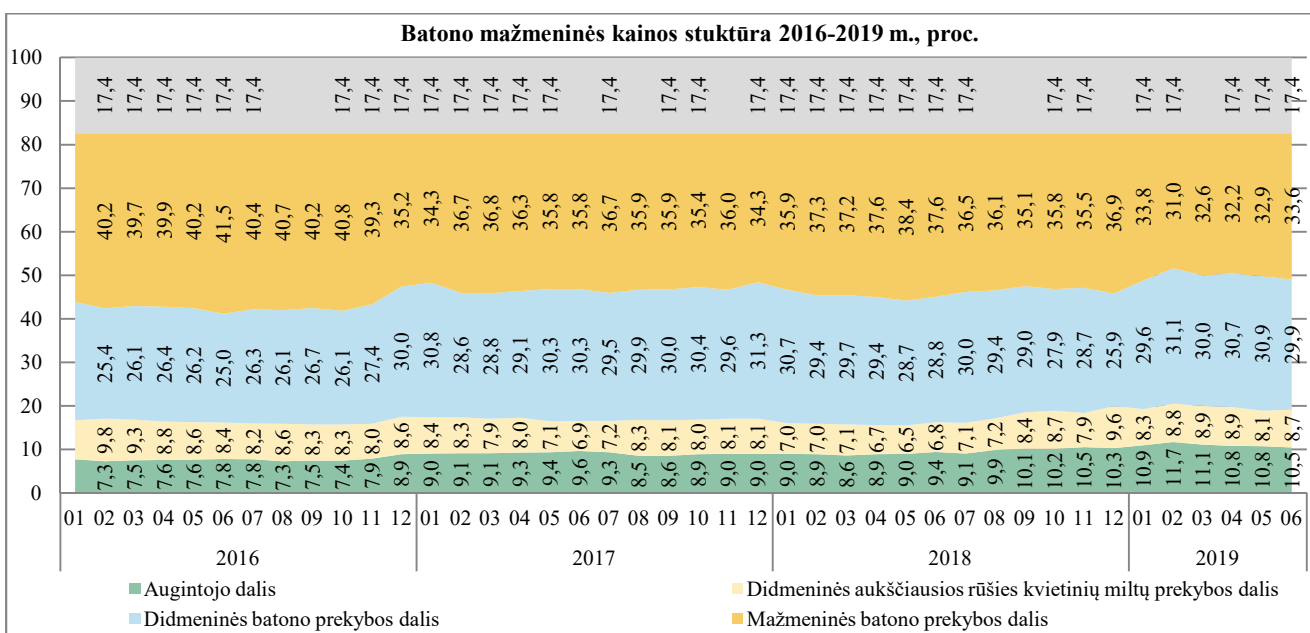
Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Tamsios duonos (be priedų) pagrindinės žaliavos – rugių – supirkimo (iš augintojų) vidutinė kaina 2019 m. II ketvirtį buvo 147,12 EUR/t. Palyginti su 2019 m. I ketvirtį buvusią kaina, ji sumažėjo 3,34 proc. bei buvo 5,32 proc. didesnė negu 2018 m. II ketvirtį.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

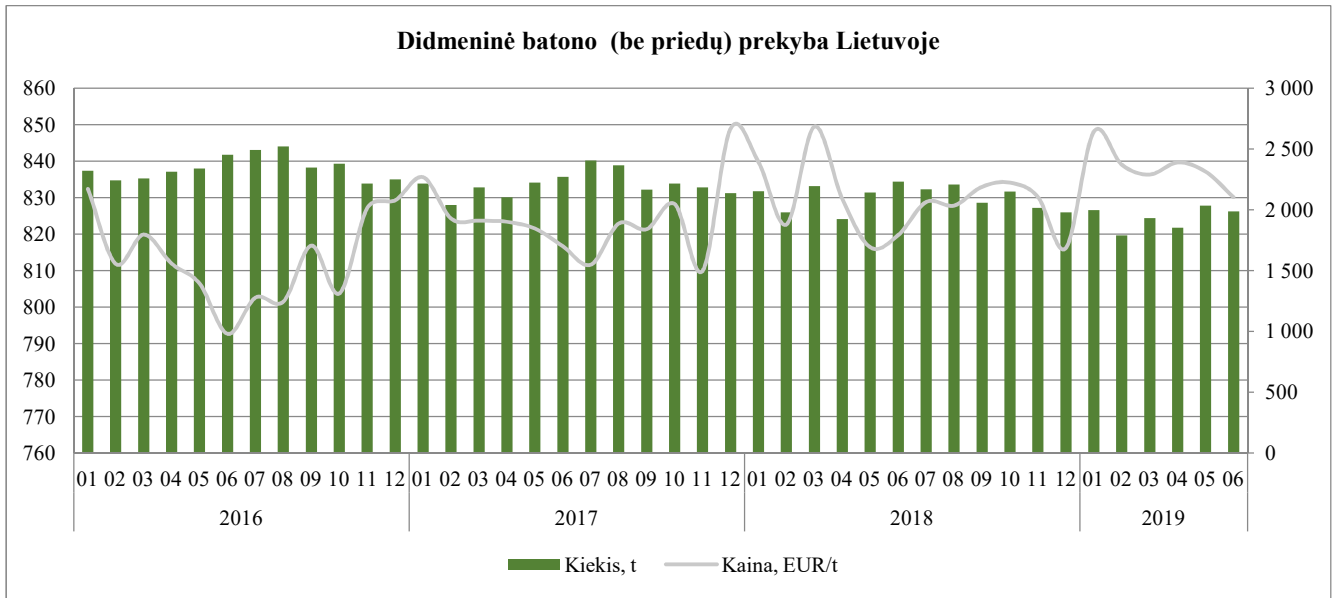
Batonas (be priedų). Batono mažmeninės kainos struktūroje **mažmeninei prekybai** 2019 m. II ketvirtį teko 32,9 proc. – 1,27 proc. punktu daugiau negu 2019 m. I ketvirtį. **Didmeninės batono prekybos** dalis 2019 m. II ketvirtį sudarė 30,5 proc. ir tai buvo tik 0,90 proc. punkto daugiau negu 2019 m. I ketvirtį. **Didmeninės kvietinių miltų prekybos** dalis batono kainos struktūroje 2019 m. II ketvirtį sudarė 8,5 proc. – ir tai buvo 1,42 proc. punktu mažiau negu 2019 m. I ketvirtį. Batono (be priedų, su PVM) kainos struktūroje 2019 m. II ketvirtį **augintojui** teko vidutiniškai 10,7 proc. – palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, augintojo dalis sumažėjo 5,00 proc. punktu.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

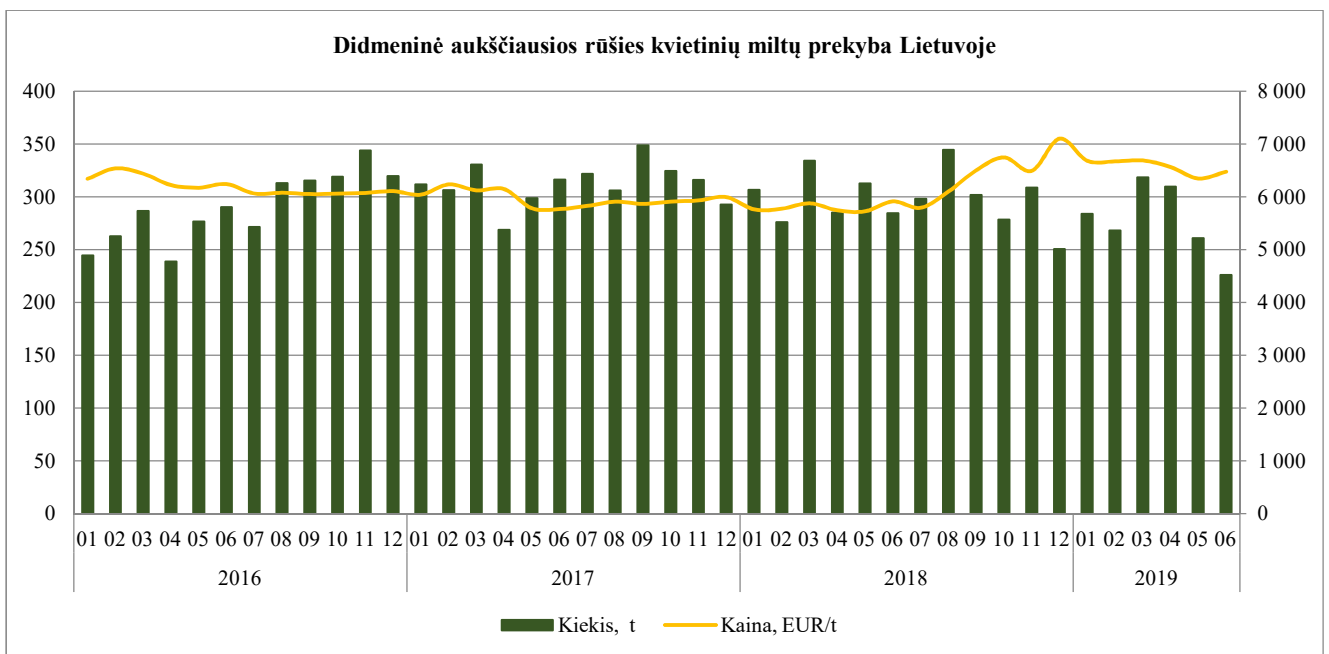
Batono (be priedų, su PVM) mažmeninė pardavimo kaina, palyginti 2019 m. II ketvirtį buvusią kainą su 2019 m. I ketvirtį buvusią kainą, išliko tokia pati ir sudarė 1,68 EUR/kg. Palyginti su prieš metus (2018 m. II ketvirtį) buvusią batono kainą, ji sumažėjo 8,57 proc.

Didmeninė batono (be priedų) pardavimo kaina 2019 m. II ketvirtį sudarė 835,51 EUR/t ir buvo 0,68 proc. mažesnė negu 2019 m. I ketvirtį bei 1,69 proc. didesnė negu 2018 m. II ketvirtį.

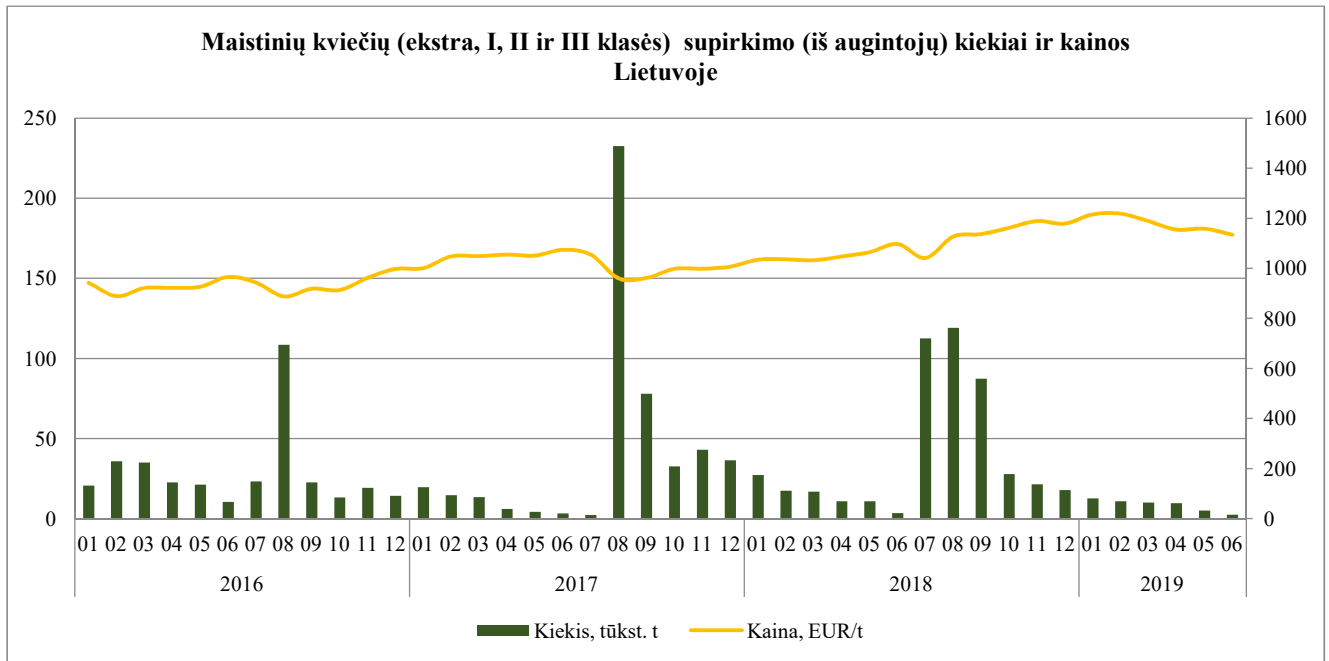
Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Didmeninė aukščiausios rūšies kvietinių miltų pardavimo kaina Lietuvos grūdų produktų gamybos ir prekybos įmonėse 2019 m. II ketvirtį sudarė 323,43 EUR/t. Palyginti su 2019 m. I ketvirtį buvusią kainą, ji 3,19 proc. sumažėjo, bet buvo 11,65 proc. didesnė negu 2018 m. II ketvirtį.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Batono pagrindinę žaliavą – **maistinius kviečius (ekstra, I, II ir III klasės)** – Lietuvos grūdų supirkimo įmonės 2019 m. II ketvirtį supirko vidutiniškai po 180,13 EUR/t – 4,62 proc. mažesne kaina negu 2019 m. I ketvirtį bei 8,46 proc. didesne kaina negu 2018 m. II ketvirtį.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Pasaulyje 2019–2020 m. prognozuojamas didesnis grūdų derlius. Tarptautinės grūdų tarybos (toliau – IGC) 2019 m. birželio 27 d. duomenimis, grūdų derlius pasaulyje 2019–2020 m. turėtų sudaryti 2 156,3 mln. t ir tai būtų nežymiai (0,65 proc.) daugiau daugiau nei 2018–2019 m. Šių metų birželio mėn. grūdų derliaus prognozė pasaulyje sumažinta dėl prognozuojamo mažesnio (-7,97 proc.) kukurūzų derliaus JAV, nors kviečių derliaus prognozė Indijoje, ES ir Ukrainoje padidinta.

Tikimasi, kad kviečių derlius pasaulyje 2019–2020 m. gali siekti 768,5 mln. t ir tai būtų 4,82 proc. daugiau negu 2018–2019 m. Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (toliau – FAO) 2019 m. liepos mėn. duomenimis, ES šalyse bendras grūdų derlius 2019 m. turėtų sudaryti 317,7 mln. t, tai būtų 7,9 proc. daugiau nei 2018 m. Iš to skaičiaus kviečių derlius 2019 m. turėtų sudaryti 153,0 mln. t (2018 m. buvo 137,5 mln. t).

FAO duomenimis, Rusijoje 2019 m. grūdų derlius turėtų sudaryti 123,9 mln. t, tai būtų 12,8 proc. didesnis derlius, palyginti su 2018 m. ir 9,7 proc. didesnis už paskutinių penkerių metų vidurkį (112,9 mln. t). Kviečių derlius iš minėto skaičiaus 2019 m. turėtų sudaryti 82,0 mln. t, tai 13,7 proc. daugiau negu 2018 m. Rusijoje didesnis kviečių derlius prognozuojamas dėl didesnių žieminių kviečių pasėlių plotų, kurie turėtų kompensuoti vasarinių kviečių plotų sumažėjimą. Ukrainoje 2019 m. visų grūdų derlius turėtų sudaryti 69,4 mln. t, tai būtų 0,1 proc. didesnis, palyginti su 2018 m. 2019 m. kviečių derlius Ukrainoje turėtų sudaryti 26,5 mln. t ir tai būtų 7,7 proc. didesnis, palyginti su 2018 m. ir labai artimas paskutinių penkerių metų vidurkiui.

IGC duomenimis, kviečių sunaudojimas pasaulyje analizuojamu laikotarpiu turėtų sudaryti 756,3 mln. t ir tai būtų 2,02 proc. daugiau, palyginti su 2018–2019 m. Kviečių sunaudojimas 2019–2020 m., palyginti su 2018–2019 m., turėtų padidėti: maistui – 1,12 proc. (iki 524,8 mln. t), pramonei – 1,77 proc. (iki 23,0 mln. t), pašarams – 5,13 proc. (iki 147,6 mln. t). IGC prognozės duomenimis, kviečių prekyba 2019–2020 m., palyginti su 2018–2019 m., gali būti didesnė 1,75 proc. ir sudaryti 174,4 mln. t.

IGC naujausiais duomenimis, grūdų atsargos pasaulyje 2019–2020 derliaus metų pabaigoje turėtų sudaryti 588 mln. t, tai būtų 4,98 proc. mažiau, palyginti su 2018–2019 derliaus metų pabaigoje prognozuojamomis atsargomis. Kviečių atsargos 2019–2020 m., palyginti su 2018–2019 m., gali būti didesnės 4,56 proc. ir sudaryti 274,8 mln. t.

Pasaulinis kviečių balansas, mln. t

	2016– 2017	2017– 2018	2018– 2019**	2019– 2020**
Gamyba	757	762	733	769
Prekyba	177	176	171	174
Sunaudojimas	736	739	741	756
Atsargos	248	270	263	275
Eksportas*	78	82	67	70

* įvertintas pagrindinių šalių eksportuotojų (Argentinos, Australijos, Kanados, ES, Kazachstano, Rusijos, Ukrainos ir JAV) eksportas

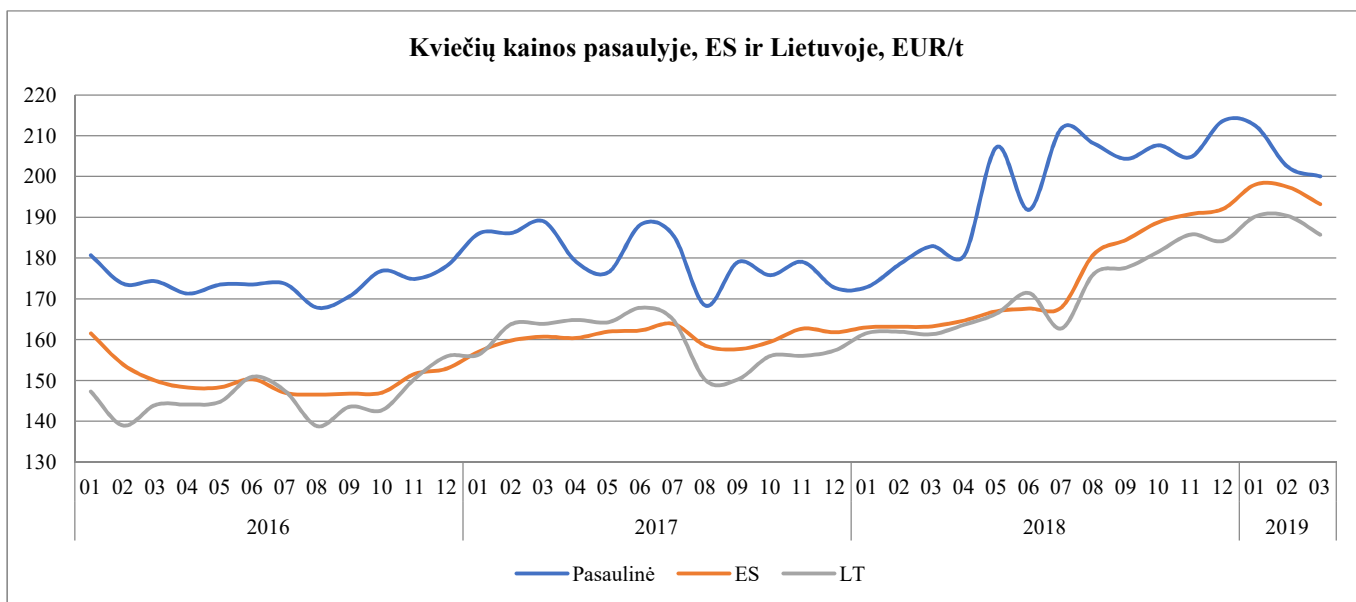
** IGC 2019 m. birželio 27 d. prognozė

*** kviečių, miežių, rugių, kukurūzų, avižų, sorgų ir kt.

Šaltinis: IGC

ES maistinių kviečių kaina 2019 m. II ketvirtį sudarė 187,64 EUR/t ir buvo 4,38 proc. mažesnė negu 2019 m. II ketvirtį, bet 11,61 proc. didesnė, palyginti su 2018 m. II ketvirtį buvusia kaina.

Iš ES šalių 2019 m. II ketvirtį didžiausia maistinių kviečių kaina buvo Portugalijoje (221,88 EUR/t), mažiausia – Suomijoje (171,58 EUR/t). Kaimyninėse šalyse – Latvijoje ir Lenkijoje – maistinių kviečių kainos 2019 m. II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirtį buvusiomis kainomis, sumažėjo atitinkamai 4,06 proc. (iki 180,22 EUR/t) ir 5,86 proc. (iki 185,09 EUR/t).

Šaltiniai: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ), AMA, EK

2019 m. liepos 19 d. duomenimis, kviečių kaina MATIF grūdų biržoje kelios savaitės iš eilės mažėja – minėtą datą kaina 2019 m. rugsėjo mėnesiui sudarė 174,75 EUR/t – t.y. buvo 1,41 proc. mažesnė negu prieš savaitę skelbta kaina.

2019 m. pasaulyje prognozuojamas didesnis kviečių derlius, tai turėtų lemti kviečių kainų pasaulinėje rinkoje mažėjimą. Artimiausiu laikotarpiu mažmeninės duonos produktų kainos turėtų išlikti stabilios.

Šaltiniai

1. https://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/crops_en
  2. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>
  3. <https://www.igc.int/en/default.aspx>
  4. <http://www.fao.org/giews/reports/crop-prospects/en/>
  5. <https://www.fas.usda.gov/data>
-

